

МОДЕЛ АДМИНИСТРАТИВНОГ ПОСТУПКА

ПОРОДИЧНА ИНВАЛИДНИНА ПО ПАЛОМ БОРЦУ

Област: Борачко-инвалидска заштита – поверени послови

Ко покреће поступак и на који начин:

Захтев за признање права на породичну инвалиднину по палом борцу се подноси органу општинске/градске управе који је надлежан за послове борачко-инвалидске заштите (у даљем тексту: првостепени орган), према свом пребивалишту.

Сходно члану 24. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“, број 18/20 – у даљем тексту: Закон), захтев за признање права на породичну инвалиднину по палом борцу могу поднети чланови породице палог борца, односно чланови породице лица које је погинуло, умрло или нестало под околностима из чл. 5, 6. и 9. Закона или је умрло од последица ране, повреде, озледе или болести задобијене под тим околностима у року од годину дана од дана престанка учешћа у рату, односно оружаног акцији.

Осим тога, породица палог борца је и породица лица које је својство ратног војног инвалида остварило по основу ране, повреде, озледе или болести задобијене под околностима из чл. 5. и 9. Закона, а умрло је од последица тих оштећења организма у року од годину дана од дана престанка учешћа у рату, односно оружаног акцији.

Сходно цитираној законској одредби, члан породице палог борца је: супружник или лице које је са палим борцем живело у ванбрачној заједници и са њим имало заједничко дете; дете рођено у браку или ван брака и усвојено дете; пасторак кога је пали борац издржавао; родитељ или усвојитељ; очух и маћеха које је пали борац издржавао; деда и баба палог борца које је пали борац издржавао.

Чланом 40. Закона прописано је да право на породичну инвалиднину по палом борцу може остварити члан уже породице палог борца, под одређеним условима:

- 1) уколико има држављанство Републике Србије;
- 2) удова – кад наврши 45 година живота или удовац – кад наврши 50 година живота, као и пре навршених 45, односно 50 година живота ако су потпуно неспособни за рад;
- 3) дете, усвојеник и пасторче:
 - а) до навршене 15. године живота;
 - б) до завршетка школовања, а најдоцније до навршене 27. године живота;
 - в) ако је неспособно за самостални живот и рад, док траје та неспособност, под условом да је настала пре навршене 15. године живота, а за дете, усвојеника или пасторка који се налази на школовању до навршене 27. године живота;
- 4) ако ужу породицу сачињавају супружник са дететом или ванбрачни партнер са дететом, супружник или ванбрачни партнер има право на породичну инвалиднину као сауживалац са дететом, без обзира на услове из става 1. тачка 2) овог члана док дете има право на породичну инвалиднину.

Право на породичну инвалиднину остварују само чланови породице који испуњавају прописане услове и то: чланови уже породице лица по основу кога се остварује право – с једне стране и родитељи или очух, маћеха или усвојитељ, односно деда и баба – с друге стране, с тим да ако право на породичну инвалиднину користи више чланова породице у оквиру једне групе наведених сродника, право им припада као сауживаоцима у једнаким деловима.

Правни основ:

Право на породичну инвалиднину по палом борцу регулисано је чл. 24. и 40-47. Закона.

Потпуно неспособним за рад, сагласно члану 30. Закона, сматра се лице код кога постоји потпуни губитак радне способности по прописима из области пензијског и инвалидског осигурања.

Члан породице који испуњава услове за признање права на породичну инвалиднину по палом борцу по два или више лица, има право на породичну инвалиднину по палом борцу у несмањеном износу по сваком од тих лица, с тим да право на увећану породичну инвалиднину може остварити само по једном лицу.

У складу са чланом 46. став 2. Закона, ако услове за признавање права на породичну инвалиднину по палом борцу испуњава више чланова породице, они породичну инвалиднину по палом борцу остварују као сауживаоци. Износ породичне инвалиднине по палом борцу утврђује се тако што се износ породичне инвалиднине по палом борцу који припада једном кориснику за сваког сауживаоца повећава за по 50%, с тим да укупан износ породичне инвалиднине по палом борцу сауживаоцима припада у једнаким деловима.

Чланом 127. Закона прописано је да право на породичну инвалиднину по палом борцу не може остварити супружник или ванбрачни партнер уколико је склопио нови брак односно засновао ванбрачну заједницу, а уколико их је остварио, престају му даном заснивања новог брака односно ванбрачне заједнице.

У члану 47. Закона прописано је да породична инвалиднина за корисника који је то право остварио као члан породице палог борца износи 116% од основице.

С тим у вези, чланом 33. став 2. тачка 1) Закона прописана је основица за одређивање месечног износа породичне инвалиднине по палом борцу - износ просечне месечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији за месец који два месеца претходи месецу у ком се остварује право.

У складу са одредбама члана 33. Закона, породична инвалиднина по палом борцу се одређује у месечним износима, доспева након што решење о признатом праву постане коначно и правноснажно, а исплаћује се уназад, уз напомену да се основица за право на породичну инвалиднину по палом борцу утврђује на основу објављених података републичког органа надлежног за послове статистике.

Прилози (докази) неопходни за одлучивање у поступку које доставља странка:

Уз захтев за признање права на породичну инвалиднину по палом борцу, подносилац захтева подноси:

- 1) копију личне карте или извод чиповане личне карте;
- 2) изјаву два сведока оверену код нотара, да супружник или ванбрачни партнер палог борца није засновао нову брачну или ванбрачну заједницу;
- 3) уверење о околностима погибије лица по основу кога се тражи признање права на породичну инвалиднину по палом борцу;
- 4) медицинску документацију за дете, усвојеника и пасторка или удову, односно удовца који траже признање права на породичну инвалиднину по палом борцу, по основу неспособности за самостални живот и рад.

Подаци о којима се води службена евиденција:

Сходно члану 9. став 3. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16 и 95/18-аутентично тумачење), надлежни орган је дужан да по службеној дужности, у складу са законом, врши увид у податке о чињеницама неопходним за одлучивање о којима се води службена евиденција, да их прибавља и обрађује, а сходно ставу 2. истог члана, поступак се води без одуговлачења и уз што мање трошкова по странку и другог учесника у поступку, али тако да се изведу сви докази потребни за правилно и потпуно утврђивање чињеничног стања.

Ако службену евиденцију води други орган, првостепени орган дужан је да хитно затражи податке, а замољени орган да бесплатно уступи податке у року од 15 дана, ако није друкчије прописано. Ако се подаци које тражи првостепени органава могу добити електронским путем, замољени орган их доставља у најкраћем року, сходно чл. 9. став. 2. и чл. 103. ЗУП-а. Увид и прибављање података које врши сам првостепени орган, врши се одмах.

У пракси поступања органа, прибављање података о којима се води службена евиденција у највећем обиму врши се посредством портала еУправа еЗУП.

Осталу документацију/податке о којима се води службена евиденција прибавља/врши увид првостепени орган, и то:

- 1) извод из матичне књиге рођених за подносиоца захтева и чланове уже породице;
- 2) извод из матичне књиге венчаних за удову;
- 3) извод из матичне књиге умрлих за лице по основу кога се остварује право;
- 4) извод из матичне књиге рођених за лице по основу кога се остварује право;
- 5) уверење о држављанству Републике Србије за подносиоца захтева и чланове уже породице;
- 6) уверење за подносиоца захтева и чланове уже породице да нису осуђени правноснажном судском пресудом надлежног суда у Републици Србији за кривична дела против уставног уређења и безбедности Републике Србије и кривична дела против човечности и других добара заштићених међународним правом;
- 7) уверење Управе за традицију, стандард и ветеране Сектора за људске ресурсе Министарства одбране о околностима погибије лица по основу кога се остварује право;
- 8) уверење МУП о околностима погибије лица по основу кога се остварује право, ако је пали борац био припадник МУП;
- 9) потврду о школовању, односно студирању за дете, усвојеника или пасторче до навршене 27. године живота.

Странка може изричито да изјави да ће све или неке од наведених докумената о којима се води службена евиденција прибавити сама или да ће их доставити накнадно.

Такође, странка изјављује да је сагласна да првостепени орган врши увид и прибави податке или документа неопходна за одлучивање.

Одлучивање у поступку:

Законом није одређен рок за спровођење овог поступка, те се примењује члан 145. став 3. Закона о општем управном поступку, који прописује да је орган дужан да изда решење у року од 60 дана од покретања поступка. С обзиром на сложеност поступка препоручени рок за његово спровођење је исти као и законски рок.

По добијању захтева за признање права на породичну инвалиднину по палом борцу првостепени орган проверава уредност захтева и поднету документацију. Евентуално, може доћи до примене члана 59. Закона о општем управном поступку, ако поднесак садржи неки формални недостатак који спречава поступање по поднеску или ако је неразумљив или непотпун, те орган обавештава подносиоца захтева на који начин да уреди поднесак и одређује подносиоцу рок у ком је дужан да недостатке отклони (рок који не може бити краћи од 8 дана), уз упозорење на правне последице ако не уреди поднесак у року, у ком случају ће се захтев сматрати неуредним и као такав одбацити.

Уколико је захтев уредан или је странка у остављеном року допунила неуредан захтев, орган утврђује испуњеност услова за признање права. У складу са Инструкцијом о поступању по новим захтевима за признање права из области борачко-инвалидске заштите по основу учешћа у оружаним акцијама после 17. августа 1990. године, као и чланова породица ових учесника, донетој од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, број: 580-01-03253/2013-11 од

22.07.2014. године, првостепени орган ће након спровођења доказног поступка, а пре доношења првостепеног решења, захтев са свим списима предмета доставити надлежном министарству ради провере веродостојности доказа, коришћених у спроведеном поступку.

Уколико надлежно министарство утврди да су докази веродостојни и ако су услови испуњени, првостепени орган доноси решење о признању права на породичну инвалиднину по палом борцу.

Изузетно, када је поднет захтев за признање права на породичну инвалиднину по палом борцу од стране удове која није навршила 45 година живота, односно од стране удовца који није навршио 50 година живота, ако су потпуно неспособни за рад, као и од стране детета, усвојеника и пасторчета ако је неспособно за самосталан живот и рад, ако је она настала навршене 15. године живота, првостепени орган доноси решење након што прибави налаз и мишљење лекарске комисије по прописима из пензијског и инвалидског осигурања, сагласно члану 153. став 6. Закона, која утврђује да ли постоји потпуна неспособност за рад удове, односно удовца, као и да ли постоји неспособност за самосталан живот и рад детета, усвојеника и пасторчета која је настала пре 15. године њиховог живота, односно пре навршене 27. године живота, ако је било на школовању. Потпуно неспособним за рад, сходно члану 30. Закона, сматра се лице код кога постоји потпуни губитак радне способности по прописима из области пензијског и инвалидског осигурања.

Решење којим се признаје право на породичну инвалиднину по палом борцу, сходно одредбама члана 159. Закона, подлеже ревизији. На захтев другостепеног органа, првостепени орган је дужан да у року од 15 дана достави решење ради ревизије.

Ревизију врше: министарство надлежно за борачко инвалидску заштиту / Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова (решења првостепених органа са територије АП Војводина) или Секретаријат за социјалну заштиту Градске управе Града Београда (решења првостепених органа са територије Града Београда) – у даљем тексту: другостепени орган.

Ревизија не одлаже извршење решења. Ако је против првостепеног решења изјављена жалба, о ревизији и жалби решава другостепени орган, истим решењем. Уколико на решење није уложена жалба, а ревизија не буде извршена у року од три месеца од дана истека рока за жалбу, сматра се да је ревизија извршена и да је дата сагласност на то решење, с тим што је, на захтев другостепеног органа, првостепени орган дужан да у року од 15 дана достави решење ради ревизије.

У вршењу ревизије, другостепени орган може дати сагласност на решење, може га поништити, изменити или укинути и ствар другачије решити, или вратити предмет првостепеном органу на поновни поступак, у складу са чланом 163. Закона.

Другостепени орган ће у поступку ревизије решење првостепеног органа поништити или укинути и ствар решити у корист или на штету странке, уколико утврди да су у првостепеном поступку непотпуно или погрешно утврђене чињенице, или да се у поступку није водило рачуна о правилима поступка која би била од утицаја на решење ствари, или да су погрешно оцењени докази, или да је из утврђених чињеница изведен погрешан закључак у погледу чињеничног стања, или да су погрешно примењене материјалне или процесне одредбе закона на основу кога је решена ствар.

Уколико другостепени орган, у поступку ревизије, решење првостепеног органа поништи или укине и врати на поновни поступак, првостепени орган ће донети ново решење које подлеже ревизији. У поступку ревизије, потпуна неспособност за рад,

односно неспособност за самосталан живот и рад, утврђују се на основу налаза и мишљење лекарске комисије по прописима из пензијског и инвалидског осигурања, у складу са чланом 153. став 6. Закона.

У складу са чланом 167. Закона, против коначног решења донетог по жалби, као и против коначног решења донетог у вршењу ревизије, може се водити управни спор.

У складу са чланом 170. Закона, првостепени орган по службеној дужности спроводи поступак за доношење новог решења о праву које је по Закону признато привремено, а ново решење ће имати правно дејство од првог дана наредног месеца по истеку важења решења којим је право признато привремено, на основу привремене неспособности за рад. Уколико се корисник коме је привремено признато право не одазове на преглед, ако одбије да се одазове додатном специјалистичком испитивању или на други начин онемогући да надлежна лекарска комисија донесе налаз и мишљење, сматраће се да је одустао од вођења поступка и поступак ће се обуставити.

У поступку признања права на породичну инвалиднину не плаћају се таксе (административне), као ни друге дажбине утврђене општим прописима, у складу са чланом 175. Закона.

Акт којим се одлучује у поступку:

Првостепени орган може донети решење о признању права на породичну инвалиднину по палом борцу, које подлеже ревизији, или решење о одбијању захтева за породичну инвалиднину по палом борцу, које не подлеже ревизији.

Упутство о правном средству:

Против решења првостепеног органа, странка може изјавити жалбу министарству надлежном за борачко-инвалидску заштиту/ Покрајинском секретаријату за социјалну политику, демографију и равноправност полова (против решења првостепених органа са територије АП Војводина) или Секретаријату за социјалну заштиту Градске управе Града Београда (против решења првостепених органа са територије Града Београда).

Жалба се предаје првостепеном органу, без плаћања таксе.

Законски рок: Најкасније у року од **60 дана** од подношења захтева (општи рок по члану 145. став 3. Закона о општем управном поступку).

Препоручени рок: 60 дана.

ФАЗЕ У ПОСТУПКУ

Назив поступка: Породична инвалиднина по палом борцу

Шифра поступка: _____

Информације који се траже од странке у захтеву	1. Име и презиме, адреса и телефон, ЈМБГ подносиоца захтева и чланова уже породице, сродство са палим борцем 2. Основ подношења захтева
РАТ/ЛАТ/ЛН	Не плаћају се, у складу са чл. 19. тач. 6. Закона о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, број 43/03, 51/03 – испр., 61/05, 101/05 – др. закон, 5/09, 54/09, 50/11, 70/11 – усклађени дин.изн., 55/12 – усклађени дин. изн., 93/12, 47/13 – усклађени дин. изн., 65/13 – др. закон, 57/14 – усклађени дин.изн., 45/15 - усклађени дин. изн., 83/15, 112/15, 50/16 - усклађени дин. изн., 113/17, 3/18 – испр., 95/18, 86/19, 90/19 – испр., 144/20)

Фазе поступка	Законски/препо ручени рок	Надлежност за поступање	Документа и подаци					T/H	Правни основ
					По службеној дужности				
			Подаци/документа неопходна за одлучивање	Доставља странка ¹	Прибавља се по службеној дужности	Подаци који се траже по службеној дужности из докумената	Ко води службену евиденцију		
1. Подношење захтева	Одмах	Странка	1. Попуњен образац захтева	√	н/а	н/а	н/а	Не плаћа се	Уредба о канцеларијском пословању органа државне управе / Упутство о канцеларијском пословању органа државне управе. Члан 19. тачка 6. Закона о републичким административним таксама.
			2. Копија личне карте или извод чиповане личне карте	√	н/а	н/а	н/а		
			3. Извод из МКР за лице по основу кога се остварује право, за подносиоца захтева и чланове уже породице		√	Сродство	Матична служба		
			4. Извод из МКУ за лице по основу кога се остварује право		√	Чињеница смрти	Матична служба		

¹ Странка може сама уз захтев да приложи и документацију која се прибавља по службеној дужности.

Фазе поступка	Законски/препо ручени рок	Надлежност за поступање	Документа и подаци					T/H	Правни основ
					По службеној дужности				
			Подаци/документа неопходна за одлучивање	Доставља странка ¹	Прибавља се по службеној дужности	Подаци који се траже по службеној дужности из докумената	Ко води службену евиденцију		
			5. Извод из МКВ за удову		√	Постојање брачне заједнице	Матична служба		Правни основ за прибављање докумената из тач. 2, 3, 4, 5, 6 , 8. и 10. је члан 40, за тачку 7. је члан 127, за тачку 9. су чл. 149. и 150, а за тачку 11. члан 125. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“, број 18/20).
			6. Медицинска документација за дете или удову који су неспособни за привређивање	√		н/а			
			7. Оверена изјава два сведока	√		н/а			
			8. Потврда о школовању за децу до навршене 27. године живота		√	Чињеница о школовању	Школска установа		
			9. Уверење о околностима погибије лица по основу кога се тражи признање права		√	Податак о околностима погибије	Министарст во одбране или МУП		
			10. Уверење о држављанству Републике Србије за подносиоца захтева и чланове уже породице		√	Држављанство РС	Матична служба		
			11. Уверење из казнене евиденције за подносиоца захтева и чланове уже породице		√	Подаци о осуди за одређена кривична дела	Полицијска управа		

Фазе поступка	Законски/препо ручени рок	Надлежност за поступање	Документа и подаци					T/H	Правни основ
					По службеној дужности				
			Подаци/документа неопходна за одлучивање	Доставља странка ¹	Прибавља се по службеној дужности	Подаци који се траже по службеној дужности из докумената	Ко води службену евиденцију		
2. Пријем захтева	Одмах	Писарница/ орган надлежан за пријем поднесака странака							Уредба о канцеларијском пословању органа државне управе / Упутство о канцеларијском пословању органа државне управе.

Фазе поступка	Законски/препоручени рок	Надлежност за поступање	Документа и подаци					Т/Н	Правни основ
					По службеној дужности				
			Подаци/документа неопходна за одлучивање	Доставља странка ¹	Прибавља се по службеној дужности	Подаци који се траже по службеној дужности из докумената	Ко води службену евиденцију		
3. Утврђивање чињеница и околности од стране надлежног органа укључујући и прибављање података/чињеница и докумената неопходних за одлучивање из службене евиденције-	У року од 1 дан (од дана пријема захтева) након прибављања потребних података или документа неопходних за одлучивање. ²	Службено лице НО	Сва документа/подаци из докумената под редним бројевима 3 , 4, 5, 8, 9, 10. и 11.						Чл. 102. и 103. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16 и 95/18-аутентично тумачење).
3.1 Обавештавање странке о потреби подношења података потребних за одлучивање (уз одређивање рока за допуну захтева	У року од 8/1 дан (од дана пријема захтева)	Службено лице НО							

² Број додатних дана неопходних за прибављање података или документа од другог надлежног органа утврђује свака ЈЛС посебно у складу са проценом просечног времена потребног за прибављање докумената/података, с тим што максимални број додатних дана може бити 15 дана (ЗУП, члан 103.)

Фазе поступка	Законски/препо ручени рок	Надлежност за поступање	Документа и подаци					Т/Н	Правни основ
					По службеној дужности				
			Подаци/документа неопходна за одлучивање	Доставља странка ¹	Прибавља се по службеној дужности	Подаци који се траже по службеној дужности из докумената	Ко води службену евиденцију		
4. Упућивање захтева са списима предмета надлежном министарству на оцену веродостојности доказа	У року од 5 дан од утврђивања чињеница и околности	Службено лице НО							Инструкција Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, број: 580-01- 03253/2013-11 од 22.07.2014. године.
5. По достављању мишљења министарства, израда решења о признању права на породичну инвалиднину по палом борцу, потписивање и достављање решења подносиоцу захтева	У року од 14 дана (од дана добивања оцене надлежног министарства о веродостојности доказа)							Чл. 40-47. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“, број 18/20).	
Или								Чл. 136, 140. и 141. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16 и 95/18-аутентично тумачење).	
Упућивање захтева са медицинском документацијом надлежној лекарској комисији по прописима из ПИО	У року од 14 дана (од дана утврђивања чињеница и околности)	Службено лице НО	1. Захтев за давање налаза и мишљења о постојању потпуне неспособности за рад, односно неспособности за самосталан живот и рад		√				Члан 153. став 6. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“, број 18/20).

Фазе поступка	Законски/препоручени рок	Надлежност за поступање	Документа и подаци					T/H	Правни основ
					По службеној дужности				
			Подаци/документа неопходна за одлучивање	Доставља странка ¹	Прибавља се по службеној дужности	Подаци који се траже по службеној дужности из докумената	Ко води службену евиденцију		
			2. Медицинска документација		√				
6. Израда решења након достављања налаза и мишљења надлежне лекарске комисије по прописима из ПИО, потписивање и достављање подносиоцу захтева	У року од 10 дана дана (од дана упућивања предмета надлежној лекарској комисији ПИО)	Службено лице НО							Чл. 136, 140. и 141. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16 и 95/18-аутентично тумачење). Уредба о канцеларијском пословању органа државне управе / Упутство о канцеларијском пословању органа државне управе.
7. На захтев другостепеног органа, упућивање списка предмета на ревизију другостепеном органу (НО2)	У року од 15 дана (од захтева другостепеног органа (НО2))	Службено лице НО							Члан 161. Закона о правима бораца, војних инвалида, цивилних инвалида рата и чланова њихових породица („Службени гласник РС“, број 18/20).

Скраћенице и значења:

Надлежни орган – НО

Други надлежни орган – НО 2

Дан - радни дан

Законски рок – рок који је утврђен одговарајућим законом

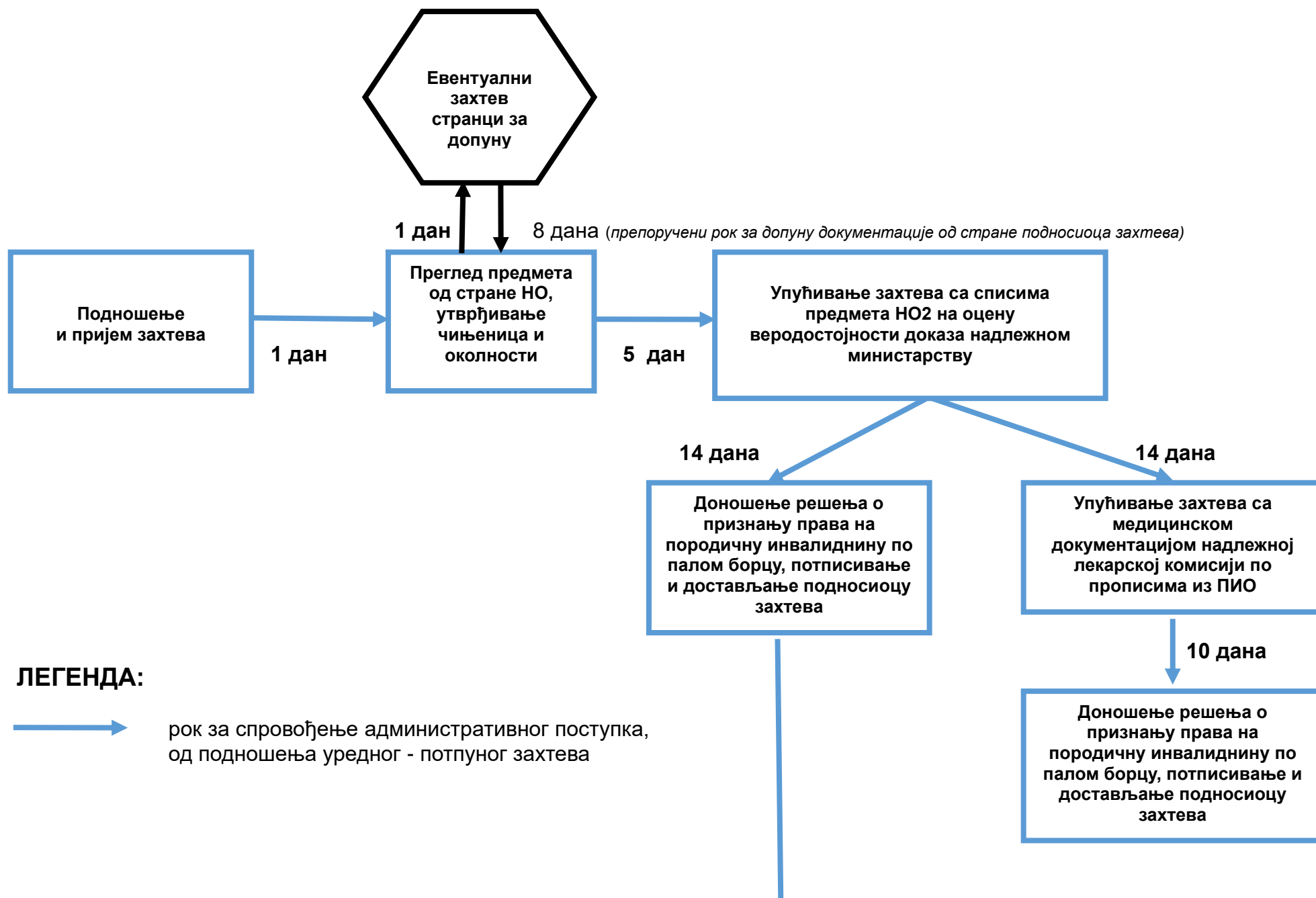
Препоручени рок - скраћени рок који је објективно утврђен и у ком року је препоручено да НО поступа

РАТ – републичка административна такса

ЛАТ/ЛН– локална административна такса/локална накнада (у складу са локалном одлуком о таксама и накнадама)

T/H - Трошкови прибављања докумената по службеној дужности

ПОРОДИЧНА ИНВАЛИДНИНА ПО ПАЛОМ БОРЦУ

радње за допуну захтева

15 дана (од захтева другостепеног органа)

Упућивање списка предмета са
решењем НО на ревизију НО2